

Міністр економіки Габек із делегацією в Києві

«Україна має отримати чіткий сигнал: ми віримо в те, що вона переможе, що її буде відбудовано, що Україна і в майбутньому буде сильним економічним партнером», – заявив Федеральний міністр економіки й захисту клімату д. Роберт Габек, прибувши 2 квітня із дводенним візитом до Києва.

На підтвердження цих слів Р. Габека супроводжувала делегація з семи осіб – представників підприємств і асоціацій. Програмою було передбачено участь у організованій АНК Ukraine конференції та

зустрічі з високопосадовцями, зокрема, з Міністром розвитку громад, територій та інфраструктури України Олександром Кубраковим і Міністром енергетики України Германом Галушенком.

ТОВ «КРАЙЗЕЛЬ-БУДІВЕЛЬНІ МАТЕРІАЛИ», м. Фастів, Київська область

Поруч із цим економічна делегація відвідала насіннєвий завод компанії Bayer у Почуйках Житомирської області й підприємство з виробництва будівельних матеріалів баварської групи Fixit у Фастові. Як Bayer, так і Fixit інвестують у свої українські локації, демонструючи тим самим, що Україна й надалі залишається місцем вкладення капіталу німецьких компаній. У Львівській області група Fixit під час здійснення нових інвестицій скористалася інструментом інвестиційних гарантій. Завдяки ним компанії можуть застрахувати свої інвестиції, зокрема, і від шкоди, пов'язаної з війною.

Одним із членів делегації був керівник Асоціації німецьких торговельно-промислових палат Мартін Ванслебен. Він

ЗМІСТ

Міністр економіки Габек із делегацією в Києві	1
Українські порти знову отримують інвестування	3
Енергетичний перехід в Україні в умовах доданої реальності	6
Е-резидентство в Україні: правові та податкові аспекти	7

Чекаєте на поновлення перевірок з 1 липня 2023 року? А вони з багатьох питань вже «тут»	9
Новий напрям у роботі АНК Ukraine: семінар із управління відходами вуглецю	12

Насіннєвий завод компанії Bayer у Почуйках Житомирської області

наголосив на ключовій ролі АНК Ukraine, яку вона відіграватиме у процесі розвитку малого та середнього підприємництва. «Візит федерального міністра Габекса – сигнал і пропозиція німецької економіки щодо її долучення до спільної відбудови України», – зазначив М. Ванслебен.

Він має слугувати також і для того, щоб визначити можливі перепони. «Нам треба буде зробити все можливе для того, щоб

якнайшвидше подолати їх шляхом переговорів із Федеральним урядом, страховими компаніями, а також із європейськими країнами-партнерами». Уряд України демонструє свою відкритість такому поліпшенню інвестиційних умов у країні. Він і сам започаткував цілу низку проєктів, зокрема, щодо боротьби із корупцією. Крім цього, переговори про вступ до ЄС або про підготовку до нього мотивують до здійснення відчутних покращень.

Потенціал для поглибленого співробітництва М. Ванслебен і торговельно-промислові палати Німеччини вбачають передусім у таких секторах, як будівництво, транспорт, муніципальна інфраструктура та енергетика.

Danke
Dakuesno

für Premium-Mitgliedschaft
за преміум-членство

Низький попит на нові автомобілі в Україні

Заблоковані порти, девальвація національної валюти й вимушений виїзд мільйонів жителів за кордон – воєнний 2022 рік став украй важким для українського авторинку.

23.03.2023 Р.

ГЕРІТ ШУЛЬЦЕ | БЕРЛІН

Широкомасштабна війна Росії зачепила автомобільний ринок України сильніше, ніж інші галузі країни. Збут нових легкових авто скоротився 2022 року майже на дві третини порівняно з попереднім роком і склав лише 38 000 одиниць. Цей показник став найнижчим з початку 2000-х років. Не менш серйозно скоротився і збут автобусів і вантажівок.

Дешеві вживані автомобілі завдяки звільненню від сплати мита

Навесні продаж нових автомобілів скоротився не лише через вторгнення Росії. У зв'язку з тим, що через війну багато транспортних засобів було пошкоджено (Київська школа економіки повідомляє про 195 000 одиниць за 2022 рік), уряд на період із квітня до червня скасував мито на імпорт автомобілів. Завдяки цьому мав знову поповнитися фонд транспортних засобів – вигідно імпортованих авто. Це правило розповсюджувалося на нові й вживані автомобілі.

Утім, звільнення від сплати мита спричинило передусім бум на ввезення вживаних автомобілів. Згідно з даними Інституту досліджень авторинку (м. Київ), за весь рік до країни було ввезено 405 000 автомобілів. І все ж цей показник усе ще на чверть менший за цифру передвоєнного року. Митна вартість приблизно 78 відсотків транспортних засобів була нижчою за 5 000 доларів США. Особливою популярністю користувалися такі марки, як «Фольксваген» (77 000 одиниць), «Рено» (35 000 одиниць) і «Форд» (29 000 одиниць).

Торгівля новими автомобілями стабілізувалася влітку – після скасування митних преференцій. У грудні збут нових транспортних засобів склав 3 860 одиниць і досяг показників відповідного місяця до початку війни. Найпопулярнішими марками серед нових автомобілів 2022

Збут транспортних засобів (ТЗ) в Україні (одиниць)

Категорія	2020	2021	2022	2022/2021, %
Легкові автомобілі	85,450	103,245	37,890	-63.3
Вживані ТЗ	11,578	15,846	6,857	-56.7
Автобуси	1,958	2,681	914	-65.9

року стали «Тойота» (18 відсотків частки на ринку), «Рено» (10 відсотків) і «Шкода» (7 відсотків). Більшість німецьких автомобільних марок 2023 року підпадає під сплату податку на багатство. Він становить 25 000 гривень (бл. 620 євро, середній обмінний курс 2022 року: 1 євро = 33,98 грн) на автомобілі, що коштують більше ніж 2,25 мільйони гривень (56 200 євро).

Усе ще дуже низькі доходи

У будь-якому разі потенціал подальшого розвитку залишається обмеженим. За оцінками Інституту досліджень авторинку, наразі більшість домогосподарств може

собі дозволити лише автомобілі в ціновому сегменті від 5 000 до 10 000 доларів США. А сегмент нових авто розпочинається тільки від 15 000 доларів США. Без кредитних програм або збільшення доходів потенційних покупців їхні можливості навряд чи розширяться.

Згідно з даними Національного банку України (НБУ), реальна зарплата населення 2022 року скоротилася на чверть, а 2023 року зросте щонайбільше на 5 відсотків. Таким чином, після початку війни має місце істотне зменшення купівельної спроможності населення, що пов'язано з високим рівнем інфляції та знеціненням національної грошової одиниці – гривні.

Електроавтомобілі завойовують ринок

Дуже суперечливим 2022 рік став для розширення торгівлі електроавтомобілями. Відразу після початку війни в Україні виникла проблема із продажем бензину та дизельного палива. Ціни на автозаправках зростали, водночас електрика залишалася доступною й дешевою. За підрахунками журналу Forbes, влітку 2022 року кілометр проїзду електрокаром коштував 0,22 грн або 0,006 євро, кілометр руху ТЗ із двигуном внутрішнього згорання – 5,20 грн (0,15 євро). У зв'язку з цим зріс попит на електричні автомобілі. Після цілеспрямованих російських обстрілів енергетичної інфраструктури, починаючи з жовтня 2022 року, заправка автомобілів електроенергією вже не була гарантованою, тож зростання цього сегменту ринку уповільнилося.

Автовиробники нішевого сектору знову почали виробництво

Завод «Пожмашина» в Чернігівській області, що спеціалізується на випуску пожежних автомобілів, у жовтні 2022 року знову розпочав виробництво. Шасі для ТЗ надходять від компанії «Ісузу», збирання відбувається на місці. 60 відсотків

У результаті за весь рік в Україні було продано 13 600 нових і вживаних електрокарів, тобто на 50 % більше, ніж в попередньому році. Серед них було 2 300 нових автовок. Основними марками стали «Ніссан», «Фольксваген» і «Тесла».

Лідирують французькі автомобілі малої вантажопідйомності

Торгівля новими й вживаними автомобілями-фургонками для перевезення дрібних вантажів до 3, 5 тонн 2022 року скоротилася на 33 відсотка і склала 46 734 одиниці. Із них близько 3 000 транспортних засобів були новими автомобілями, серед яких лідерами продажу виявилися моделі «Рено Експрес», «Фіат Добло» й «Рено Мастер». Порівняно з 2021 роком збут нових автомобілів скоротився більше ніж на 60 відсотків. Ці цифри були

оприлюднені Інститутом досліджень авторинку (м. Київ).

Вантажних автомобілів із загальною допустимою вагою понад 3,5 тонн було продано 19 900 одиниць. Але серед них було лише 1 472 нових вантажівки (635 імпортованих і 837 вироблених або переобладнаних в Україні). Найпопулярнішими марками стали «Сканія», «Форд», «Мерседес-Бенц», «Івеко» та «КАМАЗ».

Скорочення продажу автобусів

Скорочення зазнав 2022 року продаж автобусів. Згідно з даними Інституту досліджень авторинку, загалом було продано 6 000 нових і вживаних автобусів. Сюди ж належать і мікроавтобуси на кшталт марок «Форд Транзит» або «Мерседес-Бенц Спринтер». Порівняно з попереднім роком падіння становило 41 процент. За весь рік було імпортовано лише 159 нових автобусів. Поруч із цим було заново зареєстровано 475 автобусів, зібраних у країні. Особливо популярними серед нових ТЗ стали такі марки, як «Богдан/Атаман», «БАЗ» та «Форд Транзит».

Погана ситуація із вітчизняним виробництвом

Згідно з даними галузевої асоціації Украв-

топром, упродовж десяти місяців 2022 року в Україні було вироблено 1 756 легкових автомобілів. Порівняно з попереднім роком скорочення склало 37 відсотків. Єдиним заводом, який знову налагодив виробництво легкових автовок, став «Єврокар» на Закарпатті. Компанія на умовах підряду збирає моделі «Шкода» концерну «Фольксваген» методом великовузлового складання (SKD – Semi-Knocked-Down).

Луцький автомобільний завод, що досі спеціалізувався на випуску автобусів, планує розпочати виробництво автомобілів-фургонів із електродвигуном для перевезення дрібних вантажів. Базова модель таких ТЗ має коштувати 5 100 доларів США. Поруч із цим компанія анонсувала випуск електричного пікапа з історичною назвою ЛуАЗ. Завод входить у концерн «Богдан».

Виробник вантажних автомобілів «АвтоКрАЗ» рішенням президента Володимира Зеленського в листопаді 2022 року був відчужений у власність держави на період дії воєнного стану. Компанія випускає також військові транспортні засоби, але останнім часом мала проблеми зі здійсненням платежів. Наразі «АвтоКрАЗ» розробляє автономний броньований автомобіль «Спартан».

Ми попросили очільників фірм-членів АНК Ukraine прокоментувати тему даної статті та коротко розповісти про їх власний практичний досвід діяльності в Україні сьогодні

Хокан Йюде, ТОВ "Сканія – Україна"

1. Як складається бізнес із новими автомобілями в Україні?

Попит на нові автомобілі в часи війни постійно високий, оскільки чимало перевезень, що здійснювалися морськими шляхами, довелося перевести на сухопутні варіанти, і в такій ситуації надзвичайно важливою є логістика. Необхідно здійснювати транспортування багатьох товарів, зокрема, критично важливих – пального, медикаментів і продовольства. Scania підтримує своїх споживачів по всій Україні. Зараз працює 11 із 12 центрів після того, як наприкінці минулого року було розбомблено представництво компанії у Краматорську.

2. Як розвивається ринок електрокарів і гібридних моделей?

Електричні автомобілі в Україні поки що недостатньо поширені, якщо говорити про вантажні електрокари, і це частково пов'язано з відсутністю зарядної інфраструктури. Однак ми очікуємо на швидкий розвиток цієї галузі у найближчі роки як у Західній Європі, так і в Україні.

3. Як Ви оцінюєте подальший розвиток

ринку нових автомобілів?

Scania вже працює над забезпеченням транспортних рішень, які б посилювали і гарантували стабільність в Україні. Ми очікуємо, що попит на вантажівки й автобуси особливо зросте після того, як буде розпочато повномасштабну відбудову, і зростатиме надалі відповідно до того, як відбуватимуться подальша інтеграція та координація з Європейським Союзом і модернізація усієї місцевої інфраструктури.

Йозеф Граф, ТОВ "Порше Україна"

1. Як складається бізнес із новими автомобілями в Україні?

Після того, як минулого року бізнес із новими автомобілями з відомих причин серйозно впав (ринок легкових автовок зменшився порівняно з 2021 року приблизно на 65 %), 2023 року ми спостерігаємо певне пожвавлення. Звісно, ми все ще далекі від довоєнного рівня, але принаймні зараз вийшли на більш стабільний курс. Якщо ситуація розвиватиметься так, як це відбувалося до останнього часу, то наприкінці року справді можна розраховувати на ринок нових легкових автомобілів величиною понад 50 000 одиниць.

2. Як розвивається ринок електрокарів і гібридних моделей?

Попит на автомобілі з електричними або гібридними приводами демонструє чітку тенденцію до зростання. Але ми спостерігаємо, що тут, на жаль, з'явився «сірий ринок», на якому передусім представлені автомобілі з Китаю, експлуатація яких в Україні пов'язана з певними проблемами. Ці автомобілі мають певні технічні відхилення від офіційно дозволених моделей, що імпортуються на постійній основі, а це може призвести до того, що вони не зможуть належним чином обслуговуватися в авторизованих центрах. Тобто споживачі, купуючи такі автомобілі, наражаються на цілком серйозні ризики.

3. Як Ви оцінюєте подальший розвиток ринку нових автомобілів?

Як майже в усіх секторах економіки, вирішальну роль тут відіграють подальший перебіг і тривалість активних бойових дій. Наразі ми зіткнулися з таким обсягом мобілізаційних заходів, що вони впливають на дієздатність нашої галузі. На жаль, частково це стосується й основного спектру нашої діяльності. Тут ми вбачаємо серйозну небезпеку, що може розбалансувати наше економічне становище, у зв'язку з чим зменшиться одна з важливих фінансових складових державного бюджету. Загалом же ми бачимо добрі ознаки того, що Україна вийде переможницею, і що скоріше наблизиться мир, то впевненіше надходитимуть інвестиції й динамічніше відбуватиметься відбудова. Але цілком логічним здається те, що спочатку практично всім секторам економіки знадобиться тривалий час для розгону, це стосується і автомобільної промисловості.

Енергетичний перехід в Україні в умовах доданої реальності

Без нашої на те волі минулого року до національного календаря України додалася ще одна трагічна та доленосна дата – 24 лютого.

Декілька тижнів тому український народ відзначив річницю героїчного та самовідданого протистояння темним інфернальним силам, які будь-що намагаються зірвати процес євроінтеграції України й натомість утримати його в сирому московському колоніальному підвалі. Жорсткі вимоги нової реальності не залишають часу на розкачку й вимагають від високопосадовців і бізнес-спільноти рішучих та консолідованих дій задля виживання країни і швидкої адаптації до карколомних змін. Кожна мить зволікання може дорого коштувати, а втрати бути непідйомними для наступних поколінь.

Німецько-Українська промислово-торговельна палата, розуміючи важливість моменту і свою відповідальність, намагається ефективно використовувати всі наявні інструменти і тримати руку на пульсі подій. Невпинно проводиться активна і кропітка робота між членами комітетів. Яким чином змінилися акценти в новій енергетичній геополітиці за останній рік? Як і чи взагалі відбувається енергетичний перехід в Україні? На ці та інші запитання намагалися знайти відповідь члени Комітету з енергетики та енергетичного переходу 14 березня 2023 року. Німецький погляд на енергетичні події в Україні та Європі був представлений пані Іриною Нестеренко, яка працює науковим

дослідником у Національній академії науки й інжинірингу (National Academy of Science and Engineering) міста Мюнхен. Другим доповідачем виступив пан Сергій Даців із юридичної компанії INTEGRITES, який розповів присутнім про законодавчі зміни й перепони на шляху енергетичної трансформації країни. Після чого учасники мали можливість провести мозковий штурм щодо озвучених питань і поінформувати колег про актуальний стан речей у своїх компаніях, а також про напрями діяльності 2023 року.

Підсумовуючи, можна констатувати, що курс на євроінтеграцію та енергетичну трансформацію України є незворотнім.

Е-резидентство в Україні: правові та податкові аспекти

26 жовтня 2022 року Президент підписав Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування підприємницької діяльності електронних резидентів» (далі – «Закон»). Закон набере чинності 1 квітня 2023 року.

Фізичні особи-іноземці отримають можливість ставати електронними резидентами України (далі по тексту – «е-резидентами»), реєструватися як фізичні особи-підприємці (надалі – ФОП) в Україні та сплачувати єдиний податок (надалі – ЄП) за спрощеною системою оподаткування за ставкою 5% з доходів до 7 850 500 грн..

Усі етапи реєстрації відбуватимуться в електронному вигляді, навіть відкрити рахунок у банку в Україні можна буде дистанційно. Більше того, банк стане для е-резидента податковим агентом, тобто саме на банк покладатиметься обов'язок з утримання та сплати податків е-резидента.

Отже, е-резидентство може бути привабливим завдяки своїй простоті, прозорості, доступності в он-лайн-режимі для фізичних осіб, насамперед, для IT-спеціалістів та консультантів, які хочуть сплачувати податки за відносно низькою ставкою, якою користуються звичайні резиденти України, у той же час фактично не перебуваючи в Україні.

1. СТАТУС Е-РЕЗИДЕНТА В УКРАЇНІ

1.1. Набуття статусу е-резидента в Україні

До Податкового кодексу України вводиться поняття е-резидента, під яким визнається іноземець, який відповідає наступним критеріям:

- досяг 18-річного віку;
- не є податковим резидентом України;
- отримав відповідні кваліфіковані електронні довірчі послуги та
- інформація про якого внесена до інформаційної системи «Е-резидент».

Іноземець має право набути статус е-резидента після проходження таких етапів:

- подання заяви про набуття статусу е-резидента через інформаційну систему «Е-резидент» (наразі перебуває у процесі розробки), яка є складо-

вою частиною Єдиного державного веб-порталу електронних послуг;

- ідентифікації;
- надання кваліфікованих електронних довірчих послуг.

Кабінет Міністрів України визначає:

- Порядок набуття та скасування статусу е-резидента, ідентифікації осіб, які мають намір набути статус е-резидента, та надання їм доступу до кваліфікованих електронних довірчих послуг;
- Порядок формування та ведення інформаційної системи «Е-резидент» та доступу до неї податкових органів і податкових агентів платників ЄП.

Перелік держав, громадяни або резиденти яких можуть набути статус е-резидента, встановлює Міністерство цифрової трансформації (далі – Мінцифри), за погодженням із Мінфіном, у порядку, що його визначає Кабінет Міністрів України.

Усі перелічені нормативно-правові акти наразі ще не прийнято.

1.2. Хто не може бути е-резидентами України

Не можуть бути е-резидентами:

- громадяни України;
- іноземці, які мають право на постійне проживання в Україні чи є податковими резидентами України;
- особи без громадянства;
- особи, які отримують доходи з джерелом походження з України за товари, роботи, послуги (крім пасивних доходів);
- особи, які є громадянами (підданими), резидентами або особами, місцем постійного проживання (перебування, реєстрації) яких є держави (юрисдикції), не включені до Переліку держав, громадяни або резиденти яких можуть набути статус е-резидента.

До Переліку держав, громадяни або резиденти яких можуть набути статус е-резидента, не може бути включена держава:

- визнана державою-агресором та/або державою-окупантом щодо України;
- включена до «чорного списку» або «сірого списку» FATF;
- визначена Європейською комісією як країна із слабкими режимами запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

1.3. Скасування статусу е-резидента в Україні

Підставами для скасування статусу е-резидента є:

- а) подання іноземцем заяви про скасування статусу е-резидента за власним бажанням;
- б) анулювання статусу е-резидента на підставі рішення Мінцифри, у разі отримання інформації про:
 - смерть особи, визнання її безвісно відсутньою;
 - обмеження цивільної дієздатності особи або визнання її недієздатною;
 - невідповідність особи вимогам, переліченим у пункті 1.2. вище;
- в) закінчення строку дії документа про відповідність засобу кваліфікованого електронного підпису або позитивного експертного висновку за результатами державної експертизи у сфері криптографічного захисту інформації засобу кваліфікованого електронного підпису, який використовує е-резидент. Скасування статусу відбуватиметься за умови, що е-резидент протягом 1 місяця з дня завершення строку дії відповідного документа не здійснить отримання нового.

2. ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ ФОП

Е-резидент для державної реєстрації як ФОП подає заяву в електронній формі з використанням Єдиного державного веб-порталу електронних послуг. Необхідною умовою для цього є підписання заявником заяви з використанням кваліфікованого електронного підпису.

Порядок подачі заяви визначає Міністерство юстиції України та Мінцифри.

Документом, що посвідчує особу е-резидента, є паспортний документ для виїзду за кордон.

3. ОПОДАТКУВАННЯ Е-РЕЗИДЕНТА В УКРАЇНІ

3.1. Податковий облік е-резидента

Взяття на облік е-резидента здійснює податковий орган на підставі відомостей, отриманих від інформаційної системи «Е-резидент».

Реєстрацію е-резидентів платниками ЄП 3-ї групи (яка передбачає спрощений режим оподаткування для фізичних осіб за ставкою 5% з річного доходу до 7 850 500 грн.) здійснює контролюючий орган протягом 2 робочих днів із дати отримання від державного реєстратора відомостей про реєстрацію е-резидента як ФОП.

Е-резиденти, зареєстровані у встановленому порядку як ФОП, вважаються платниками ЄП із дня їхньої державної реєстрації без необхідності подання заяви про обрання спрощеної системи оподаткування.

Листування податкових органів з платниками податків, що набули статусу е-резидента, здійснюється виключно засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги».

3.2. Спрощена система оподаткування е-резидентів

Щоб підпадати під спрощену систему оподаткування 3-ї групи протягом календарного року е-резиденти, які зареєструвалися як ФОП та здійснюють господарську діяльність з надання послуг, виробництва та/або продажу товарів виключно на користь нерезидентів України, повинні відповісти сукупності таких критеріїв:

- не використовувати працю найманих осіб – громадян або резидентів України;
- не отримувати доходи з джерелом походження з України, крім пасивних доходів;
- обсяг їхнього доходу не перевищує 1 167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року, що наразі становить 7 850 500 грн..

Податковим (звітним) періодом для платників ЄП 3-ї групи та податкових агентів платників ЄП 3-ї групи – е-резидентів є календарний квартал.

3.3. Ставка ЄП для е-резидентів

Для е-резидентів ставка ЄП встановлю-

ється в розмірі 5% доходу (із включенням ПДВ до складу ЄП).

У разі перевищення вказаного ліміту обсягу доходу ставка ЄП становить 15%.

3.4. Утримання ЄП з е-резидента

Для платника ЄП 3-ї групи, що є е-резидентом, податковим агентом є український банк, у якому е-резидент відкрив поточний рахунок.

Е-резидент має право відкрити поточний рахунок онлайн, а саме виключно через інформаційну систему «Е-резидент» в одному самостійно обраному українському банку, доступному для вибору в інформаційній системі «Е-резидент».

Банк зобов'язаний надіслати повідомлення про відкриття або закриття рахунку платника ЄП 3-ї групи – е-резидентом до контролюючого органу, у якому такий е-резидент обліковується як платник податків, у день відкриття/закриття рахунку.

Український банк – податковий агент е-резидента під час зарахування коштів на поточний рахунок такого платника зобов'язаний утримувати податок із суми зарахування за рахунок таких коштів і перерахувати податок до державного бюджету України протягом наступних 2 робочих днів.

У разі зарахування на поточний рахунок е-резидента іноземної валюти відповідний податок перераховується податковим агентом (українським банком) у гривню за курсом валюти. Для цілей визначення податкових зобов'язань зі сплати податків і зборів застосовується офіційний курс валюти України до іноземної валюти, встановлений Національним банком України, що діє на 0 годин дня виникнення (визначення) податкових зобов'язань.

3.5. Зняття з обліку е-резидента України

У разі отримання інформації про втрату статусу е-резидента особи податковий орган автоматично здійснює зняття з обліку такої особи як е-резидента.

Ольга Янушевич
юрист, DLF

Чекаєте на поновлення перевірок з 1 липня 2023 року? А вони з багатьох питань вже «тут»

Чекаєте на поновлення перевірок податківцями й, можливо, митниками, з 1 липня 2023 року, як це анонсовано? Відповідних змін до законодавства ще не внесено. Проте багато видів перевірок уже дозволено, вони проводяться і на практиці.

1. Платники податків у переважній частині, мабуть, відвикли від перевірок, оскільки впродовж кількох останніх років живуть практично без них. Існує лише декілька винятків, що будуть розглянуті нижче.

У березні 2020 року, на час ковідного карантину (нагадаємо, він досі триває – поки що до 30 квітня 2023 року, якщо не продовжать далі) був запроваджений мораторій на проведення документальних і фактичних перевірок, за виключенням (i) документальних перевірок, що проводяться на звернення платника податків, при припиненні підприємства та з бюджетного відшкодування і за значного від'ємного значення ПДВ, і (ii) фактичних перевірок, пов'язаних із підакцизними товарами (спирт, алкоголь, тютюн, паливо).

Далі перелік виключень почав тихцем розширюватися. Були спроби й обійти заборону на проведення перевірок через Постанову КМУ № 89 від 3 лютого 2021 року «Про скорочення строку дії обмеження в частині дії мораторію на проведення деяких видів перевірок». Дякувати судам, вони визнали таку спробу незаконною, а за сталою судовою практикою, в тому числі Верховного Суду, результати таких перевірок визнаються, власне, нічимними вже через їхню незаконність.

Далі новою підставою для зупинки перевірок стали повномасштабне воєнне вторгнення і спричинений ним воєнний стан. Відповідні зміни були внесені до законодавства. Далі вони еволюціонували від повної заборони до розблокування деяких видів перевірок. Практично найвідомішими з «розблокованих» влітку 2022 року стали, мабуть, перевірки бюджетного відшкодування й від'ємного значення ПДВ.

2. А зараз стикаємося вже з черговою хвилею «перезапуску» певних видів перевірок і пов'язаних з ними заходів, і з першопочатковим досвідом їхнього проведення, і з принциповими запитаннями, що вже почали виникати в цьому плані.

Так, Законом 2719-ІХ від 3 листопада 2022 року «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України щодо приватизації державного і комунального майна, яке перебуває у податковій заставі, та забезпечення адміністрування погашення податкового боргу» до Податкового кодексу («ПКУ») були внесені, зокрема, такі зміни:

Абзац четвертий п. 52⁸ підрозділу 10 Перехідних положень ПКУ викладений у такій редакції:

52⁸. Тимчасово, на період по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), зупиняється перебіг строків, встановлених:

... статтями 73 і 78 цього Кодексу щодо надання платниками податків відповідей на запити контролюючих органів (крім запитів контролюючих органів щодо законності декларування заявленого до відшкодування з бюджету податку на додану вартість та/або з від'ємного значення з податку на додану вартість; з питань оподаткування юридичними особами або іншими нерезидентами, які проводять господарську діяльність через постійне представництво на території України, доходів, отриманих нерезидентами із джерелом їхнього походження з України; податкового контролю за трансфертним ціноутворенням; податково-

го контролю за нерезидентами (представництвами нерезидентів); валютного контролю в частині дотримання встановлених граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів), що надійшли (надійдуть) платникам податків по останній календарний день місяця (включно), у якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19).

{Абзац четвертий пункту 52-8 підрозділу 10 розділу XX в редакції Закону № 2719-ІХ від 03.11.2022}

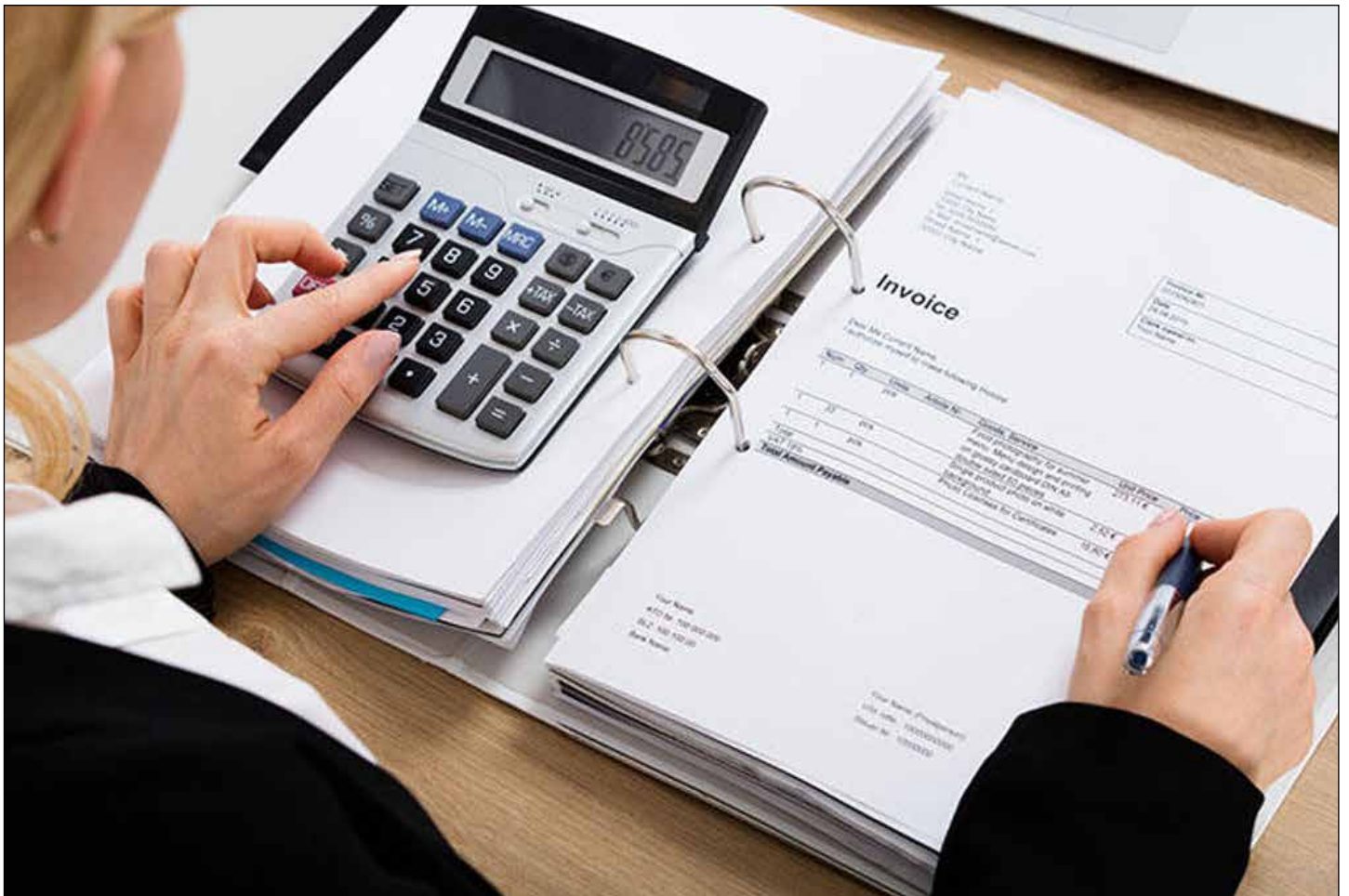
Вказаними змінами суттєво розширили перелік запитів контролюючих органів, відповіді на які мають надаватися у строки, встановлені ПКУ (тобто для яких мораторій по строках не застосовується), а ненадання відповіді у встановлені строки відповідно може бути підставою для проведення позапланової перевірки.

«Розширення» виключення з-під мораторію по строках зокрема стосується запитів з:

- оподаткування виплат доходів нерезидентів із джерелом походження з України
- податкового контролю за нерезидентами (постійними представництвами нерезидентів)
- трансфертного ціноутворення
- валютного контролю в частині своєчасності здійснення розрахунків за експортними й імпортними операціями

І цими ж змінами розблокували можливість проведення документальних перевірок із цих питань, виклавши п. 69.2. цього ж підрозділу в такій редакції:

«69.2. Податкові перевірки не розпочина-

ються, а розпочаті перевірки зупиняються, крім:

....

б) документальних позапланових перевірок, що проводяться за звернення платника податків та/або з підстав, визначених підпунктами 78.1.2 (в частині контролю за трансфертним ціноутворенням), 78.1.5, 78.1.7, 78.1.8, 78.1.12, 78.1.14-78.1.16, 78.1.21 та 78.1.22 пункту 78.1 статті 78 цього Кодексу, та/або документальних позапланових перевірок платників податків, за якими отримано податкову інформацію, що свідчить про порушення платником валютного законодавства в частині дотримання граничних строків надходження товарів за імпортними операціями та/або валютної виручки за експортними операціями, та/або документальних позапланових перевірок з питань оподаткування юридичними особами або іншими нерезидентами, які здійснюють господарську діяльність через постійне представництво на території України, доходів, отриманих нерезидентами із джерелом їхнього походження з України, та/або документальних позапланових перевірок нерезидентів (представництв нерезидентів)».

{Абзац третій підпункту 69.2. пункту 69

підрозділу 10 розділу XX в редакції Закону № 2719-ІХ від 03.11.2022}

І з нового року вже реально почався «сплеск» активності податківців з цих питань: численні запити, перевірки.

Тож вже є що нового сказати про перевірки, і не тільки про анонсоване, проте ще не проголосоване поновлення перевірок в цілому з 1 липня, і про деякі запитання, що виникають при «виході» з мораторіїв.

3. Почнемо з питання поновлення строків для відповіді на запити. Законодавець запровадив зміни до ковідного положення, дія якого, мабуть, і так ось-ось завершиться в цілому.

Проте в нас є ще таке положення п. 69 підрозділу 10 Перехідних положень ПКУ: «69. Установити, що тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану ...

...

69.9. Для платників податків та контролюючих органів зупиняється перебіг строків, визначених податковим законодавством та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, крім: ...».

І тут в переліку виключень («крім») вищезгаданих виключень немає. То що ж, виходить законодавець зняв зупинку за п. 528 строків для надання відповіді за запитами за переліком виключень («крім»), при цьому для зупинки строків за п. 69.9. того ж підрозділу 10 Перехідних положень ПКУ таких виключень не передбачив. Те, що зупинка строків «визначених податковим законодавством» поширюється і на строки для відповіді на запити податкової, сумнівів не викликає, адже відповідні строки визначені саме податковим законодавством – ПКУ, п. 73.3. ст. 73, пп. 78.1.1., 78.1.4. ст. 78 зокрема.

Як вирішити колізію, коли одні «гальма» зняли, а другі «гальма» по строках для тих же самих випадків залишили? Спробувати вирішити це можуть різними шляхами, проте загальні концептуальні підходи не дають однозначного рішення. Так, наприклад, якщо «розблокування» ковідних обмежень «свіжіше» (хоч вони й так мають «піти в небуття» ось-ось із завершенням ковідного карантину), то блокування на час воєнного стану має специфічніший характер.

Що ж, для цього в ПКУ серед основних засад податкового законодавства є по-

ложення про вирішення таких ситуацій: «4.1.4. презумпція правомірності рішень платника податку в разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акту, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу».

Тому, мабуть, маємо достатні правові підстави стверджувати, що обов'язковість визначених строків для відповіді на відповідні запити податкової так і не повернули.

4. Якщо поки що можна не відповідати, то чи означає це, що і від вищезгаданих перевірок можна відкараскатися? У низці випадків (див., наприклад, пп. 78.1.1., 78.1.4. ст. 78 ПКУ) перевірки допускаються, якщо платник податків не надасть належних пояснень і документів у відповідь на запит у встановлені строки. Тож немає відповіді у встановлені строки із посиланням на зупинку перебігу строків – немає і перевірки?

Можливо, усе не зовсім так, не все у прив'язці до запиту: для перевірок по ТЦО (пп. 78.1.2., 78.1.14. – 78.1.16.) попередній запит не є передумовою для призначення перевірки, а перевірки на предмет дотримання строків розрахунків по експортних і імпорتنих операціях, по оподаткуванню доходів нерезидентів формулювання розблокованих перевірок не прив'язані до конкретних підпунктів ст. 78 ПКУ, а виокремлені в щось нове, особливу категорію новою редакцією п. 69.2 підрозділу 10 Перехідних положень: «та/або документальних позапланових перевірок платників податків, за якими отримано податкову інформацію, що свідчить про порушення платником валютного законодавства в частині дотримання граничних строків надходження товарів за імпортними операціями та/або валютної виручки за експортними операціями, та/або документальних позапланових перевірок з питань оподаткування юридичними особами або іншими нерезидентами, які здійснюють господарську діяльність через постійне представництво на території України, доходів, отриманих нерезидентами із джерелом їхнього походження з України, та/або документальних позапланових перевірок нерезидентів (представництв нерезидентів)».

Чи значить це, що матимемо справу з якоюсь новою, особливою категорією перевірок, не прив'язаних до ст. 78 ПКУ? А як же тоді бути, власне, зі ст. 78 ПКУ, за якою «Стаття 78. Порядок проведення документальних позапланових перевірок 78.1. Документальна позапланова перевірка здійснюється за наявності хоча б однієї з таких підстав:»?

І далі вичерпний перелік. Тож якщо новий випадок не за ст. 78, то постає питання незаконності документальної позапланової перевірки, якщо вона проводиться за відсутності підстав, передбачених ст. 78. А за ст. 78 для згаданих випадків швидше вбачається необхідність попереднього запиту, наприклад, якщо: «78.1.1. ... отримано податкову інформацію, що свідчить про порушення платником податків валютного, податкового законодавства ..., контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, якщо платник податків не надасть пояснень і їхніх документальних підтверджень на обов'язковий письмовий запит контролюючого органу, у якому зазначаються порушення цим платником податків відповідно до валютного, податкового та іншого, не врегульованого цим Кодексом законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, протягом 15 робочих днів з дня, наступного за днем отримання запиту».

Виходить, запит у розглядуваних випадках усе ж таки потрібний, а на запит зараз можна відповідати нескінченно довго (перебіг строків зупинений), і тим самим принаймні відкласти перевірку.

5. Із перебігом строків законодавець серйозно все накрутив. З цією плутаниною нелегко розібратися.

Зупинка перебігу строків – це не тільки про строки для відповіді на запити. Нагадаємо, за п. 69.9. підрозділу 10 Перехідних положень ПКУ:

«69.9. Для платників податків та контролюючих органів зупиняється перебіг строків, визначених податковим законодавством та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи ...».

Контроль за дотриманням валютного законодавства (як іншого законодавства) в частині строків розрахунків по експортним і імпортним операціям покладений

на контролюючі (податкові) органи. Строки ці встановлені валютним законодавством. Тож п. 69.9. зупиняє перебіг і цих строків для завершення розрахунків по експортних і імпорتنих операціях? Чому б і ні.

6. Строки, строки ... Зупинки перебігу строків ...

Маємо ще п. 102.9. ПКУ:

«102.9. На період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану, що вводиться в Україні, зупиняється перебіг строків, визначених цим Кодексом, іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, крім випадків, передбачених цим Кодексом».

Щодо цього положення можна сказати, що ця зупинка обмежена призначенням ст. 102 «Строки давності та їх застосування». Проте до чого тоді згадка в п. 102.9. про перебіг строків, визначених не тільки ПКУ, а й іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладений на контролюючі органи?

7. Як бачимо, навіть такий обмежений аналіз окремого «зрізу» поточного етапу виходу з мораторію на перевірки виявляє низку неузгодженостей, що ставлять під сумнів актуальне розширення контрольних-перевірочних заходів податкової і можуть служити на захист платників податків. І розглянутими вище неузгодженостями справа не обмежується.

А що чекатиме на нас при повномасштабному поновленні перевірок, яке обіцяють з 1 липня? До цієї дати залишилося не так багато часу, а закон про поновлення перевірок ще не прийнятий. З розглянутого часткового поновлення ми бачимо «якість» роботи законодавця. Очікувати на корінне поліпшення якості законодавчої роботи за цим напрямом найближчим часом навряд чи є підстави. Тому якщо повномасштабне поновлення перевірок такі будуть робити у вказані строки, то нас очікує багато запитань і моментів, щодо процедури реалізації яких, можливо, виникнуть суперечки.

Олександр Мінін
Старший партнер
«КМ Партнери/
BTC Консалтинг».

Онлайн-курс

Управління викидами вуглецю

24.04.–05.05.23

Новий напрям у роботі АНК Ukraine: семінар із управління викидами вуглецю

Згідно зі спостереженнями європейської Програми дослідження навколишнього середовища та безпеки «Коперник» (GMES), 2022 рік став п'ятим найтеплішим роком від початку ведення записів у XIX столітті. Наразі найспекотнішими в усьому світі були 2016, 2017, 2019 та 2020 роки. У Києві 2022 рік став сьомим найтеплішим за майже півтора століття.

Концентрація в атмосфері двох основних парникових газів, що спричиняють глобальне потепління (вуглекислого газу і метану), досягла минулими роками рекордних рівнів і продовжує зростати без ознак уповільнення. Наприклад, обсяг CO₂ зріс до 417 ppm — найвищого показника за понад два мільйони років. Рівень метану – до 1894 частинок на мільярд, чого не спостерігалось впродовж 800 тисяч років.

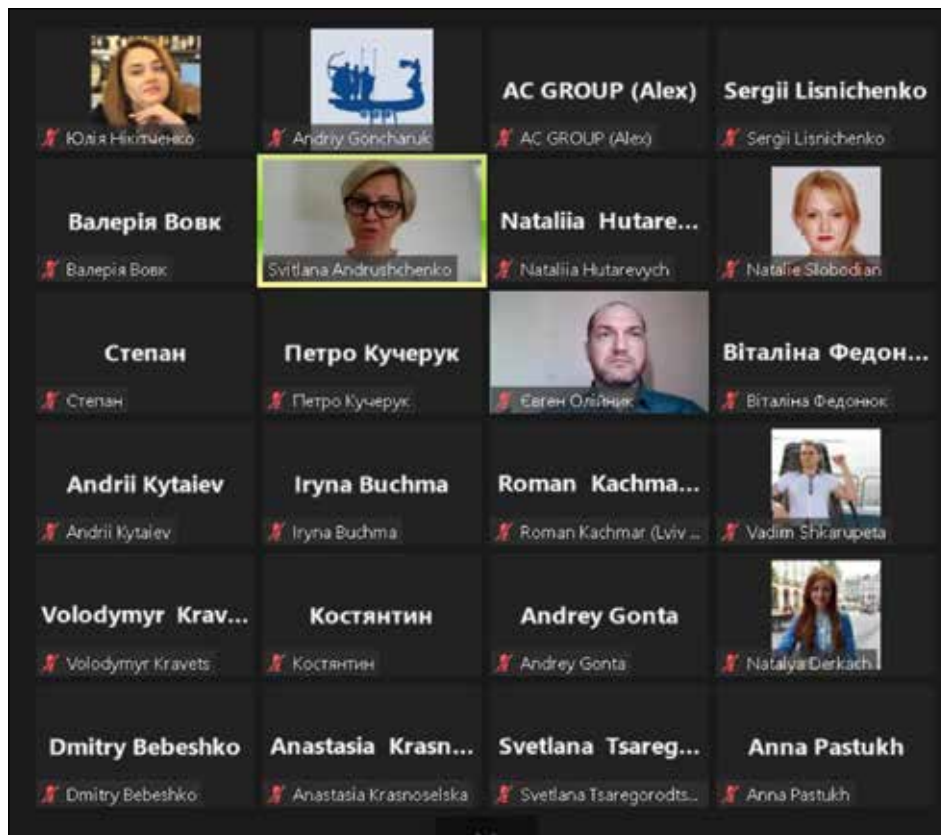
ООН попереджає, що у найближчі десятиліття врожайність сільськогосподарських культур у світі може знизитися приблизно на 30 % через зміну клімату, водночас попит на продукти харчування зростає на 50 %.

У цьому зв'язку країни-лідери демократичного світу беруть на себе відповідальність і ухвалюють суворіші закони, покликані безпосередньо вплинути на

діяльність компаній та зменшення викидів вуглецю. Всі учасники економічного ланцюга, від виробника до постачальника й незалежно від юрисдикції, мають адаптуватися до нових кліматичних цілей і нових правил ведення бізнесу. Україна в цьому плані не виняток. Якщо українські експортери й надалі збираються торгувати з Європою та іншими частинами світу, вони мають діяти вже зараз: підвищувати рівень кваліфікації

своїх працівників у питаннях декарбонізації та запроваджувати сучасні підходи управління викидами вуглецю на власних підприємствах.

З огляду на зазначене вище, 24 квітня Німецько-Українська промислово-торговельна палата розпочала онлайн-курс «Управління викидами вуглецю». Ця подія знаменує собою результат співпраці між трьома зовнішньоекономічними представництвами Німеччини у рамках проекту Carbon Management, що протягом 2022-2023 років реалізовувався за фінансової підтримки Німецького товариства міжнародної співпраці (GIZ GmbH) і Федерального міністерства економічної співпраці та розвитку Німеччини (BMZ). Із вітальним словом до численних представників із України та Європи звернулися, зокрема, Петер Гірш (GIZ Німеччина), Александер Маркус (CEO, АНК Сербія), Райнер Перау (CEO, АНК Україна) та Дезіре Бертолі (АНК Бразилія). Протягом двох тижнів команда досвідчених тренерів, що складається як із теоретиків, науковців, так і з практиків, підвищуватиме рівень обізнаності учасників у питаннях сучасних підходів управління викидами вуглецю на підприємствах. Крім того, вони опанують стратегії та інструмен-

ти обліку, верифікації і звітності щодо викидів парникових газів, а також отримають можливість розробити практичну модель із заходів декарбонізації для власної компанії.

Після успішно зданого тесту кожний учасник отримає не лише сертифікат від АНК Ukraine, але і значну перевагу на ринку праці.

тренінг «Управління викидами CO₂»
(Carbon Management)
м. Київ, квітень 2023

ЗМІНА КЛІМАТУ:
ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ, ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ

Deutsch-Ukrainische
Industrie- und Handelskammer
Німецько-Українська
промислово-торговельна палата

доц., к.п.н. Світлана Андрущенко
Sveta.andrushchenko@gmail.com

Засідання комітетів та заходи АНК Ukraine 2023

Тема/Організатор	Дата	Місце проведення
Засідання комітету з питань податків та фінансової звітності Німецько-Українська промислово-торговельна палата	4 травня 2023 10.00 год (EEST)	MS Teams
Онлайн-засідання комітету з питань банківських та фінансових послуг Німецько-Українська промислово-торговельна палата	4 травня 2023 16.00 год (EEST)	MS Teams
Засідання комітету з питань сільського господарства та харчової промисловості Німецько-Українська промислово-торговельна палата	16 травня 2023 12.00 год (EEST)	Zoom
Онлайн-засідання комітету з питань логістики та транспорту Німецько-Українська промислово-торговельна палата	16 травня 2023 14.30 год (EEST)	Zoom
Онлайн-засідання комітету з питань управління та підбору персоналу Німецько-Українська промислово-торговельна палата	17 травня 2023 15.00 год (EEST)	Zoom
Вебінар «Бізнес-комунікації під час кризи» Німецько-Українська промислово-торговельна палата	17 травня 2023 15.00 год (EEST)	Zoom
Онлайн-засідання комітету з питань права Німецько-Українська промислово-торговельна палата	24 травня 2023 11.00 год (EEST)	Zoom
Онлайн-засідання комітету з питань ІТ та кібербезпеки Німецько-Українська промислово-торговельна палата	25 травня 2023 14.00 год (EEST)	MS Teams
Онлайн-засідання комітету з питань будівельної галузі та енергоефективності Німецько-Українська промислово-торговельна палата	25 травня 2023 14.00 год (EEST)	Zoom
Онлайн-засідання комітету з питань енергетики та енергетичного переходу Німецько-Українська промислово-торговельна палата	26 травня 2023 14.00 год (EEST)	Zoom
Літній вечір Німецько-Українська промислово-торговельна палата, Німецько-Польська промислово-торговельна палата	2 червня 2023 19.00 год (EET)	Forteca Kręgliecy, Zakroczymska 12, Warsaw

ВИХІДНІ ДАНІ

Видавець:

Німецько-Українська промислово-торговельна палата
Germany Trade & Invest (GTAI)

Контакти:

Юліанна Вельбовець
Зв'язки з громадськістю/робота з майбутніми членами палати
Німецько-українська промислово-торговельна палата
Вул. Пушкінська 34, 01004, Київ, Україна
E-Mail: info@ukraine.ahk.de
yulianna.velbovets@ukraine.ahk.de
Сайт: ukraine.ahk.de
Twitter: AHK_Ukraine
Facebook: www.facebook.com/ahk.ukraine/
Telefon: +38 044 481 3399, 234 5595, 234 5998
Telefax: +38 044 235 4234, 234 5977

Відмова від відповідальності:

Інформаційний бюлетень базується на інформації національних та іноземних інформаційних агентств та ЗМІ, а також на повідомленнях Німецько-Української промислово-торговельної палати та GTAI. Видавець не несе відповідальності за правильність, точність та актуальність пред'явленого змісту та авторизованих текстів Палати і GTAI. Тиражування, продаж чи розповсюдження інформаційного бюлетеня, також і часткове, без письмового погодження Німецько-Української промислово-торговельної палати забороняються.

Gefördert durch:

Bundesministerium
für Wirtschaft
und Klimaschutz

aufgrund eines Beschlusses
des Deutschen Bundestages